

Sociaal Beleid Participatie en Onderwijs

Aan de gemeenteraad

1 september 2009
Gemeentestukken: 2009 - 263

Onderwerp: Verordening Wmo

1. Voorstel

Voorgesteld wordt de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Ridderkerk 2009 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Ridderkerk 2006.

2. Aanleiding

Sinds 1 januari 2007 is de gemeente verantwoordelijk voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Bij de vaststelling van de huidige Wmo verordening (najaar 2006) is afgesproken dat de verordening in 2008 zou worden geëvalueerd. Daarnaast vereist de aanstaande (landelijke) Wmo wetwijziging ook een wijziging in de lokale verordening per 1 januari 2010. In 2008 en 2009 is de verordening geëvalueerd. De evaluatie en de conceptverordening zijn ter advisering aan de adviesraden aangeboden.

Binnen het Wmo beleid staat de evaluatie van de verordening niet op zichzelf. Zoals u weet, loopt momenteel het aanbestedingstraject voor de huishoudelijke hulp. Ook wordt hard gewerkt aan de uitvoering van het Wmo beleidsplan. In de verordening gaat het om individuele voorzieningen.

3. Aspecten

Drie jaar geleden is de Wmo Verordening voorbereid met de BAR-gemeenten. Ook de evaluatie heeft in BAR verband plaatsgevonden. De evaluatie betreft daarom de drie gemeenten samen. Wel wordt per gemeente beschreven wat de eventuele knelpunten zijn.

De conclusie van de evaluatie is dat de uitvoering van het huidige beleid conform de uitgangspunten van de Wmo is. Er zijn geen ernstige tekortkomingen geconstateerd. Een aandachtspunt is wel dat het beleid nog te veel aanbodgericht is en dat er meer maatwerk nodig is. In Ridderkerk zijn in het kader van het project Ont-moeten de verordening, het uitvoeringsbesluit en het verstrekkingenboek onderwerp van onderzoek geweest. De uitkomst van de evaluatie in BAR verband komt hiermee grotendeels overeen. Door de werkgroep Ont-moeten is bijzondere aandacht gevraagd voor de leesbaarheid en de communicatie. In de nieuwe verordening is in de tekst en vooral in de toelichting extra aandacht besteed aan de leesbaarheid.

De drie gemeenten hebben geprobeerd één verordening te maken. Dit is niet gelukt. De gemeente Ridderkerk heeft om een aantal wensen te honoreren een eigen verordening gemaakt. Waar mogelijk is wel gekozen voor een gelijklopende verordening, maar wij stellen een aantal extra voorzieningen voor. Hierdoor kan de doelstelling om meer maatwerk te leveren, ondanks beperkte financiële middelen, toch bereikt worden. Hetgeen nu wordt voorgesteld kan volgens verwachting financieel neutraal verlopen. In Barendrecht en Albrandswaard is er sprake van een bezuinigingsdoelstelling, ook op de Wmo. Het Ridderkerkse college vindt het nu ongewenst en niet verantwoord om te bezuinigen op de Wmo. De raad van Ridderkerk heeft dit uitgangspunt al meerdere keren uitgesproken. Toch moeten er ook met het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit lastige keuzes gemaakt worden.

Naast de aanbevelingen naar aanleiding van de evaluatie is ook gekeken naar de juridische aspecten van de verordening. Een aantal zaken moest aangepast worden op basis van recente jurisprudentie.

In de begeleidende brief voor de adviesraden is aangegeven of en op welke wijze de aanbevelingen uit de evaluatie in de conceptverordening zijn verwerkt. Daarnaast is aangegeven welke onderdelen van het besluit en het verstrekkingenboek het college zal aanpassen als de verordening is vastgesteld door de raad. Voor een gedetailleerd overzicht van de wijzigingen wordt verwezen naar deze brief, het advies van de BGR en Wmo-adviesraad en de collegereactie hierop.

De wijzigingen met financiële consequenties zijn:

1. primaat van verhuizing ruimer interpreteren;
2. respijtzorg uitbreiden;
3. financiële tegemoetkoming Vervoer invoeren;
4. indexatie Sportrolstoel en wijziging in Sportvoorziening;
5. PGB voor Huishoudelijke hulp van 100% naar 75%;
6. verruimen van de mogelijkheden om een eigen bijdrage te vragen.

Bij punt 5 wordt op de Financiële consequenties nader ingegaan.

Er is het afgelopen jaar intensief opgetrokken met de verschillende beleidsplatforms. Helaas is dat proces aan het einde onder tijdsdruk komen te staan. Toch is er naar aanleiding van de evaluatie en de conceptverordening een gezamenlijk advies binnengekomen van de BGR en de Wmo-adviesraad. Deze hebben, ondanks de tijdsdruk, een uitgebreid advies uitgebracht. Naast een aantal opmerking op detailniveau, die in de collegereactie worden benoemd, zijn er 4 prioriteiten benoemd:

1. Ondanks dat de adviesraden uitgebreid geraadpleegd zijn bij de evaluatie van de verordening en zij hun adviezen grotendeels terug hebben gevonden in de conceptverordening hebben zij aangegeven teleurgesteld te zijn dat zij tijdens de vakantie hun advies over de conceptverordening hebben moeten schrijven. Dit heeft hen, naar hun gevoel, toch belemmerd in hun participatieproces. Het college betreurt dit. Na ontvangst van het advies hebben de 2 portefeuillehouders de leden van de adviesraden uitgenodigd voor een extra overleg, om zodoende de ruimte te bieden om alle opmerkingen te kunnen maken bij de verordening.
2. Voor de adviesraden is het primaat van verhuizing een groot knelpunt. Dit staat volgens hen op gespannen voet met de "maatwerkgedachte" en het uitgangspunt van de Wmo dat cliënten zo lang mogelijk thuis moeten blijven wonen.
3. De adviesraden zijn het niet eens met het uitbreiden van de voorzieningen waarvoor een eigen bijdrage gevraagd kan worden en de verlaging van de PGB voor huishoudelijke hulp naar 75%.
4. Ten slotte is er sprake van teveel aanbodgericht denken in vooral het verstrekkingenboek. Deze is naar hun mening nog te veel vanuit de oude Wvg geschreven.

Ten aanzien van het primaat van verhuizen is besloten om de conceptverordening alsnog aan te passen. De term 'primaat van verhuizen' zelf wordt losgelaten. In de verordening wordt aan de ene kant meer nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners, de voorzienbaarheid van een aanvraag voor een voorziening en aan de andere kant meer ruimte voor maatwerk geboden. Hierdoor wordt meer recht gedaan aan de intentie van de Wmo om zowel de zelfredzaamheid te stimuleren en waar nodig voorzieningen op maat te bieden. Er is een belangrijke rol weggelegd voor de indicatiestelling. De inwoners die het nodig hebben, krijgen een woningaanpassing. Toch kan er ook uit de indicatiestelling geconcludeerd worden dat een woningaanpassing niet de juiste manier van compensatie is. In dat geval wordt een vergoeding niet toegekend. Inwoners worden nooit verplicht te verhuizen; het gaat er alleen om of de gemeente verantwoordelijk is voor de betaling van de vergoeding. Daarnaast zal het college beleid ontwikkelen voor aanpasbaar

bouwen. Hierdoor zal een deel van de problemen aan de voorkant worden opgelost, doordat de voorraad aangepaste woningen stijgt en de noodzaak tot verhuizen minder wordt. Ook zal het college ernaar streven om aangepaste woningen voor mensen met fysieke beperking die beschikbaar komen, op regionaal niveau open te stellen.

De wijziging voor aanpasbaar wonen werkt kostenverhogend. Omdat het college eraan hecht om de wijziging van de Wmo verordening budgettair neutraal te laten verlopen, word voorgesteld om het aantal voorzieningen waarvoor een eigen bijdrage gevraagd wordt uit te breiden. Om deze reden wordt ook voorgesteld het PGB voor Huishoudelijke hulp (en thuisbegeleiding) terug te brengen van de 100% vergoeding van de naar 75%. Naar de mening van het college is dit verantwoord, o.a. gelet op de vergelijking met de andere PGB's en de verhoogde tarieven in de nieuwe aanbesteding. Het college vindt het belangrijk dat er helder gecommuniceerd wordt naar de cliënten over de gevolgen van de verschillende keuzes die de cliënten maken.

Er zal voor de onderstaande voorzieningen een eigen bijdrage of eigen aandeel worden gevraagd.

- Huishoudelijke hulp (voortzetting huidig beleid)
- Thuisbegeleiding (nieuw, vergelijkbaar met huishoudelijke hulp)
- Patiëntenlift en badliften (voortzetting huidig beleid)
- Traplift (voortzetting huidig beleid)
- Woningaanpassing en Verwerven van grond om een woonvoorziening te realiseren (voortzetting huidig beleid)
- Verhuiskostenvergoeding (nieuw)
- Bezoekbaar maken van de woning (voorzetting huidig beleid)
- Scootmobiel in bruikleen en koop (nieuwe eigen bijdrage voor vervoersmiddel)
- Fiets in bruikleen en koop (nieuwe eigen bijdrage voor vervoersmiddel)

Het was goed om ruim 2 jaar na de invoering van de Wmo een uitgebreide evaluatie te houden. Dit heeft echter veel werk en tijd gekost. O.a. daarom stelt het college voor om de verordening om de 4 jaar in de volle breedte te evalueren en na 2 jaar een beperktere midterm review. Uiteraard is daarbij ruimte om noodzakelijke wijzigingen door te voeren. In de startnotitie moet duidelijk omschreven worden hoe het participatieproces ingericht wordt.

Ten slotte wordt het verstrekkingenboek aangepast. Hierin zal meer aandacht komen voor de nu al ingezette ontwikkeling rond huisbezoeken en indicatiestelling. Consulents moeten handvatten krijgen om op een andere manier om te gaan met meer keuzemogelijkheden en maatwerk voor de cliënt. Dit moet zich ook vertalen in andere beschikkingen. Dit is een proces dat veel van de uitvoering vraagt en tijd vraagt om ontwikkeld te worden. Gezien de vraag naar meer sturing op de resultaten van de Wmo die uit het rekenkamerrapport blijkt, is het raadzaam om het verstrekkingenboek vooralsnog wel te handhaven. Het college is van plan om in 2010 samen met de adviesraden te kijken naar de uitvoering van het verstrekkingenboek, waarbij de mogelijk andere functie van het verstrekkingenboek aan de orde komt. De adviesraden zullen ook betrokken worden bij de uitvoering van de respijtzorg.

4. Aanpak/Uitvoering

December 2009
Na 1 oktober 2009

Vaststellen van het uitvoeringsbesluit door het college
Implementatietraject (inclusief bijzondere aandacht voor de communicatie o.a. door een publieksversie van de verordening)

1 januari 2010
2010

Ingangsdatum nieuwe verordening
Herziening van het Verstrekkingenboek

5. Kosten/Opbrengsten/Dekking

De wijzigingen zoals worden voorgesteld, kunnen op macro-Wmo niveau budgettair neutraal worden uitgevoerd. De voorgestelde wijzigingen met financiële consequenties zijn:

1. Primaat van verhuizing ruimer interpreteren en het begrip veranderen in toekennen van woonvoorzieningen. Dit zal leiden tot gemiddeld € 60.000,00 meerkosten per jaar ten laste van de woningaanpassingen Individuele voorzieningen. Bij deze berekening is geen rekening gehouden met de investeringen in de Woonzorgzones en de macro-effecten op woningendoorstroom.
2. Respijtzorg. Mantelzorgers die overbelast dreigen te raken kunnen ondersteund worden in hun huishoudelijke taken. Door deze doelgroep huishoudelijke hulp te bieden wordt een vorm van respijtzorg geboden. De kosten van ongeveer € 15.000,00 per jaar worden ten laste gebracht van het project respijtzorg.
3. Financiële tegemoetkoming Vervoer
Verschuiving van lasten voor collectief vervoer naar individuele oplossingen. Dit is budgettair neutraal. De cliënt krijgt een bedrag ineens gebaseerd op de gemiddelde kosten per cliënt van 6 jaar collectief vervoer. Bij de berekeningswijze is aangesloten bij de systematiek die de gemeente Rotterdam hanteert.
4. Indexatie Sportrolstoel kost € 1.500,00 per jaar extra. Mogelijk zal de verruiming van het begrip sportrolstoel naar sportvoorziening ook een aanzuigende werking hebben op het aantal aanvragen. Dit laat onverlet dat –gelijk aan de vorige verordeningen- aantoonbaar medisch noodzakelijke aanpassingen aan de betreffende voorzieningen worden aangebracht.
5. Invoeren 75% tarief bij PGB levert ongeveer € 140.000,00 aan baten op. NB: dit voordeel is al ingecalculereerd bij de aanbesteding van de huishoudelijke hulp en kan niet dienen ter dekking van de extra uitgaven van de wijziging in de Wmo verordening. Mocht besloten worden om dit niet in te voeren, dan heeft dit gevolgen voor het budget voor de Huishoudelijke Hulp.
6. Verruimen van de mogelijkheden om een eigen bijdrage te vragen. Hierboven voor de transparantie een totaal overzicht van de voorzieningen waarvoor een eigen bijdrage wordt gevraagd. Dit zal zorgen voor meer inkomsten voor de gemeente. De verwachting is dat dit de versoepeling van het primaat van verhuizen compenseert. De eigen bijdrage is inkomensafhankelijk. Veel minima betalen al de maximale eigen bijdrage, omdat er sprake is van een anti cumulatie. Op grond van de wet mag voor alle voorzieningen behalve de rolstoel een eigen bijdrage worden gevraagd. Er zullen naast de eigen bijdrage geen besparingsbijdragen worden gevraagd, deze mogen op basis van de laatste jurisprudentie niet nog naast de eigen bijdrage worden opgelegd.

Uiteraard kan de raad andere keuzes maken dan het college voorstelt. Het college meent er goed aan te doen om daarbij wel aan te geven, dat iedere keuze financiële consequenties heeft. Als er voor gekozen wordt om de eigen bijdrage regeling niet te wijzigen, dan zal in ieder geval € 60.000,00 extra bijgeraamd moeten worden bij de woonvoorzieningen.

Gemeentestukken: 2008-263

De PGB voor huishoudelijke hulp handhaven op 100% betekent € 140.000,00 bijramen op het product voor de PGB huishoudelijke hulp. Mocht gekozen worden voor meer ruimte bij het toekennen van woningaanpassingen dan nu al voorzien, dan moet er afhankelijk van de uitwerking hiervan ongeveer tussen de € 50.000,00 en € 100.000,00 extra worden bijgeraamd bij de woonvoorzieningen.

De voorgestelde wijzigingen met financiële consequenties zullen in de programmabegroting 2010 worden opgenomen c.q. gewijzigd.

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,